

vandaan

ndaan

naar Duffel

Dit is een boek dat je van twee kanten leest: de linker- en rechterhelft vormen elk een eigen boek. Sla de pagina's gelijktijdig open, links én rechts samen, en ontdek hoe beide verhalen zich naast elkaar ontfouwen.

Lees de linkerkant voor een typisch Nederlands dorp en de rechterkant voor een typisch belgisch dorp

woord

Want of je nu van België naar Nederland trekt, of andersom, vroeg of laat loop je tegen die kleine, ongeschreven regels van het dorpsleven aan. Je weet wel: die dingen waar niemand je ooit iets over vertelt, maar die iedereen stiekem heel serieus neemt.

Om jou een beetje voor te bereiden op wat je kunt verwachten, besloten wij elkaars cultuur eens goed onder de loep te nemen en die typische Nederlands en Belgische dorpse gewoontes en eigenaardigheden in kaart te brengen. Niet alleen om je in te werken in de andere cultuur, maar vooral om je met een glimlach te laten zien hoe bijzonder, charmant en soms hilarisch die verschillen zijn.

Maar er is meer: we legden onszelf telkens een bepaalde restrictie op. Elk hoofdstuk gaat over één van die ‘regels’ of gewoontes waar je als nieuwkomer op stuit, zodat jij stap voor stap ontdekt wat er speelt en hoe je ermee omgaat.

Zo ben je hopelijk iets beter voorbereid en voorkom je die vervelende cultuurshock. En geloof ons: met een beetje kennis én humor kom je een heel eind.

10

Wegwerpcamera

50

Emoji's

112

Illustraties

134

Nawoord

Ik had al zoveel verhalen moeten aanhoren over de Chiro daar, dat ik me een dorp begon voor te stellen dat een beetje raar is, vol met vreemde Chiro-gewoontes, zoals een emmer water over je heen krijgen als je moet plassen tijdens het eten. Ik werd er bijna een beetje bang van. Ik dacht: dat is vast een dorp vol gewoontes en tradities, waarschijnlijk nog van de oude stempel.

Ook had ik altijd gehoord dat mensen uit of rond Antwerpen een beetje arrogant zijn. Hoewel ik niet verwacht dat iedereen in dat dorp een zogenaamde 'dikke nek' heeft, ben ik toch een beetje bang dat mensen mij raar gaan aankijken, zo van: wat doet die hier? En dan dat accent, waarschijnlijk behoorlijk plat. Dat heb je wel vaker in dorpen. Maar een plat accent op een Vlaams accent? Dat wordt goed luisteren voor mij.

Verder verwacht ik een hoop frituren in het dorp, op elke hoek minstens één. Dat de geur van frituurolie je neus al in walmt nog voor je een voet in het dorp hebt gezet. En dat er zeker een paar cafés zijn waar mensen met hun dronken kop midden op de dag rondhangen. Ze houden hier namelijk wel van een biertje of 'pintje'. De wegen, die zouden wel vol gaten kunnen zitten, en de huizen? Die stel ik me oerlelijk voor. Maar goed, we gaan het meemaken.

Verwachting van Kris

In dit eerste deel gaven we onszelf de volgende beperking: we mochten alleen foto's maken met een wegwerpcamera. Met slechts 27 foto's moesten we proberen de sfeer van het dorp zo goed mogelijk te vangen. Dat betekende goed opletten en kiezen wat écht de moeite waard was. Het resultaat is een spontane inkijk in het dorp, een soort visueel dagboek dat je meeneemt in onze ontdekkingstocht. En tegelijk is het een fijne leidraad voor de volgende delen van ons avontuur.

Dialect

2

*Knikt even terug

Ça va?

Stop me
spekken

Hedde goa
stoppe in
a oren?

Watte?

Zedde gaa
op ave kop
gevalluh!?

Khem da wel
goesting in

Kzen
gesjareld

Haafd
aven
Teut

Schijt
omhoog

Wa kan
moa da na
schille?

Wa nen
duts

ulle va

ulle moe

Geft mij
nekee een
goei pint

Een goei
zjat kaffe

Wa kost
da spel hie?

Wanee
zedde da?

De beste foaf vant jaar

Iemand
binnen
doen

Hedde goa
touche?

Amai
menne
frak

Manneke

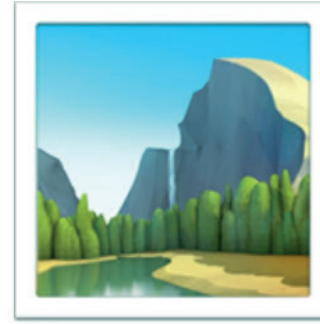
Maske

Khem een
klopke

Saluuu!

In dit deel gaven we onszelf de volgende beperking: het dorp weergeven in alleen maar emoji's. En dus ook geen woorden, enkel symbolen om een gevoel over te brengen. Emoji's kunnen soms n t iets zeggen wat woorden niet kunnen, en dat maakt het extra leuk. Het was zoeken, puzzelen en spelen tot het klopte: een creatieve poging om de sfeer van het dorp in beeldtaal te vangen.

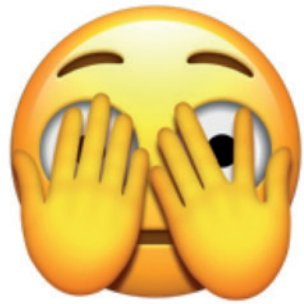

Interview

4

	Je bent opgegroeid in Duffel. Weet je nog wat je allereerste herinneringen zijn aan het dorp?	KM
	Ja, zeker. Ik zie mezelf nog rondlopen op de kermis met een veel te kleine cowboyhoed op m'n hoofd, helemaal onder de smoutebollen. Dat was hét hoogtepunt als kind: kleurrijke lichtjes, de geur van frieten, de botsauto's... en overal bekenden tegenkomen. Het voelde altijd alsof de hele gemeente even stilstond en samenkwam. Die sfeer, dat warme, dorpsgevoel Vond je het als kind fijn om in een dorp zoals Duffel op te groeien?	MB KM
	Absoluut. Alles was dichtbij, dus je kon als kind veel zelfstandig doen. Je had je school, de Chiro, de bakker en het pleintje allemaal op vijf minuten van elkaar. En je kende ook iedereen of kende wel iemand die iemand kende. Dat gaf een veilig gevoel. Natuurlijk, het nadeel is dat roddels snel gaan, maar tegelijk zorgt het ook voor betrokkenheid.	MB
KM	Wat is je favoriete plekje in Duffel waar je graag komt of tot rust komt?	
MB	De Nete is voor mij echt een rustplek. 's. Zomers met wat vrienden in het gras liggen, muziekje op, een pintje erbij, je hebt echt niet meer nodig. Het is een plek waar de tijd even vertraagt, waar iedereen welkom is. Of het Chiroterrein, dat blijft voor mij ook een soort thuisbasis. Daar heb ik zoveel mooie momenten beleefd dat het bijna voelt als een verlengstuk van m'n jeugd.	
KM	Is er een plek in Duffel die je aan een leuke herinnering doet denken?	
MB	Ja, het jeugdhuis roept ook meteen een hoop herinneringen op. We waren daar vaak te vinden, ook als er eigenlijk niets op de planning stond. Gewoon wat rondhangen, zeveren, muziek op, tafelfootbal... het was dé plek waar je als jongere jezelf kon zijn zonder oordeel. Soms wat chaos, soms diepe gesprekken, maar altijd sfeer.	
KM	Als je Duffel in drie woorden moet beschrijven, welke zijn dat dan?	
MB	Dorps, warm en traag, op een goeie manier. Er is geen haast, mensen maken tijd voor elkaar. En ja, pintjes mogen er ook bij (lacht). Duffel is een plek waar de dagen niet voorbij razen. En dat geeft ruimte om echt te leven,	

Mats Op de Beeck is een vaste waarde in het jeugdleven van Duffel. Als Chiro-leider en vrijwilliger in het jeugdhuis zet hij zich in voor fuiven, festivals en jongerenactiviteiten. Zijn enthousiasme werkt aanstekelijk, en zijn inzet maakt echt een verschil voor de gemeenschap.

Dit Interview is tussen
Kris Merks (KM) en
Mats op de Beck (MB)

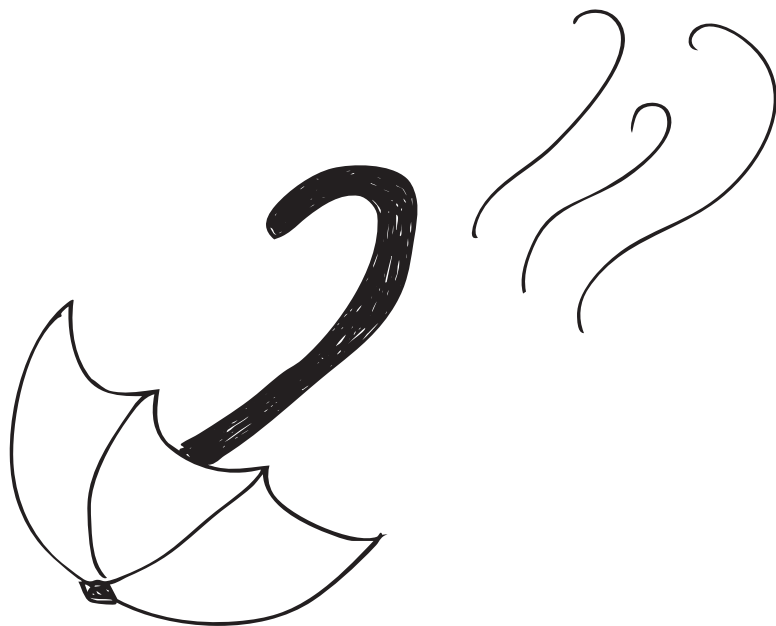
KM	Je bent actief als leiding bij de Chiro.		Wat ontbreekt er volgens jou nog voor jongeren in Duffel?	KM
MB	Wat drijft je om dat te doen? Chiro was als kind echt mijn veilige haven. Elke zondag was een moment om volledig jezelf te zijn, ongeacht wat er die week gebeurde. Nu ik leiding ben, wil ik datzelfde gevoel doorgeven. Bovendien geeft het ook voldoening om iets zinvol te doen, terwijl je tegelijk ook gewoon keiplezant bezig bent met vrienden. Je groeit als persoon én je maakt andere mensen blij, da's een mooie combinatie.		Een echte plek om gewoon te zijn. Niet in een winkel of een café waar je iets moet kopen, maar een open ruimte waar je mag hangen zonder oordeel. Een soort jeugdcafé zonder commerciële druk, met wat sfeerlicht, goede zetels, muziek... Dat zou voor veel jongeren echt een verschil maken. Nu is het soms zoeken naar 'waar mogen we wél zitten?'	MB
KM	Wat vind je het leukste aan leiding zijn?		Stel dat je voor één dag burgemeester bent. Wat zou je dan aanpakken of organiseren?	KM
MB	De band die je opbouwt met de groep, zowel met de leden als onder de leiding. Je leert elkaar echt goed kennen, ook in stressmomenten of op kamp. Het is veel meer dan wat spelletjes organiseren, je bouwt aan iets dat impact heeft op kinderen hun leven. En tegelijk wordt het een soort familie. Je leert verantwoordelijkheid nemen, maar ook genieten van de kleine dingen.		Ik zou meteen een groot zomerevenement organiseren in het park, met alles erop en eraan: muziek, foodtrucks, openluchtfilm, activiteiten voor jong en oud. Een moment om de gemeenschap samen te brengen, zonder drempels. Daarnaast zou ik extra budget voorzien voor jeugdverenigingen – zij betekenen zoveel en krijgen soms te weinig erkenning. En ik zou de jongeren dan ook écht laten meebeslissen, niet alleen meeluisteren.	MB
KM	Zijn er dingen binnen de Chiro waarvan je denkt: dit mag echt anders?		Welke plek of voorziening in Duffel mag echt opgefrist worden?	KM
MB	Soms lopen we wat vast in gewoontes. Dingen gebeuren zoals ze altijd al gebeurden, en dat is niet altijd slecht, maar het houdt vernieuwing wel tegen. Ik denk dat we wat meer durf mogen tonen: nieuwe formats proberen, leden betrekken bij keuzes, creatiever zijn. En qua takenverdeling: het is vaak dezelfde kern die het zware werk draagt. Dat mag wel iets eerlijker verdeeld worden onder de leiding.		De jeugdlokalen zijn dringend toe aan een opknapbeurt. Het is er op zich gezellig, maar je merkt dat veel dingen verouderd of versleten zijn. Met een frisse lik verf, beter materiaal en wat moderne voorzieningen kunnen die ruimtes veel meer betekenen. Niet alleen voor Chiro, maar ook voor andere jeugdwerkingen.	MB
	Wat is een moment binnen de Chiro dat je altijd is bijgebleven?	KM	Heb je ooit gedacht aan verhuizen?	KM
	De laatste avond van kamp blijft altijd iets speciaals. Iedereen zit rond het vuur, gedeelde verhalen, muziek op de achtergrond. Je voelt op dat moment echt de verbondenheid tussen iedereen. En daarna, als de leden slapen, nog even met de leiding samen zitten, pintje erbij, rustig napraten.	MB	Waarom wel of niet?	MB
	Ben je tevreden met de jeugdvoorzieningen in Duffel?	KM	Soms speelt het idee wel, zeker als je behoefte hebt aan wat meer anonieme vrijheid of cultuur. Een stad biedt andere dingen. Maar tegelijk: ik voel me hier thuis. De mensen, de rust, het vertrouwde ritme, dat weegt op tegen de verleiding van iets groters.	
	Over het algemeen is het aanbod best oké. Er zijn lokalen, sportplekken, evenementen... Maar je merkt wel dat veel infrastructuur al wat jaren op de teller heeft. Sommige gebouwen, zoals bv.: de Chiro, of pleintjes zijn aan vernieuwing toe.	MB	Hebben jongeren volgens jou genoeg inspraak in Duffel?	KM
			Niet echt, of toch niet helemaal op een actieve manier. Er zijn welleens inspraakmomenten georganiseerd, maar het voelt vaak als een formaliteit. Jongeren hebben goeie ideeën, maar die raken niet altijd tot bij de echte beslissers.	MB

“Chiro was voor mij
altijd thuiskomen, zelfs
als de week hectisch
was of je hoofd vol zat.
Eén zondag, en alles
voelde weer luchtiger.
Nu ik zelf leiding
geef, zie ik datzelfde
gebeuren bij anderen.
We bouwen niet alleen
kampen en spelletjes,
maar ook veiligheid en
herinneringen. Het is
iets heel kleins dat iets
heel groots wordt.”

	Je bent vast al eens in Nederland geweest. Wat viel je daar het meest op?	KM
	Ja, een paar keer zelfs. Wat me meteen opviel, is hoe direct mensen daar zijn. Ze zeggen wat ze denken, zonder filter. In het begin is dat wat wennen, maar het zorgt wel voor duidelijkheid. En alles is er ook opvallend proper en goed geregeld, daar kunnen we nog iets van leren.	MB
	Wat zou je graag uit Nederland overnemen voor Duffel?	KM
	De manier waarop ze hun publieke ruimte inrichten. Overal gezellige bankjes en plekjes met sfeerverlichting, plekken waar je spontaan mag blijven zitten. In Duffel zijn we daar nog wat terughoudender in. Jongeren worden hier soms al raar bekeken als ze gewoon buiten hangen.	MB
	En wat kunnen wij Nederlanders dan weer leren van jullie Belgen?	KM
	Zeker ons eten en onze manier van tafelen. Wij nemen daar echt de tijd voor, het is meer dan gewoon ‘eten en weer weg’. En ook onze laidback mentaliteit. Niet alles hoeft van minuut tot minuut gepland te zijn. Soms mag het allemaal wat losser en gezelliger.	MB
KM	Is er een Nederlands woord of uitdrukking waar je niks van snapt?	
MB	‘Lekker ding’ blijft een vreemde. Als je dat hier tegen iemand zegt, kijken ze je toch raar aan. En ‘gezelligheid kent geen tijd’, ik snap ongeveer wat ze bedoelen, maar het klinkt toch ook zo vaag. Bij ons zou je eerder gewoon zeggen: “‘t is plezant” en daarmee is alles gezegd.	
KM	Tot slot: Belgische wafel of Nederlandse stroopwafel?	
MB	Officieel kies ik natuurlijk voor de Belgische wafel, dat hoort zo. Maar eerlijk is eerlijk: een warme stroopwafel die net uit zo’n kraampje komt, dat is echt een bommetje van smaak. Zeker met een goeie koffie erbij. Dus stiekem: beide graag, afhankelijk van het moment.	

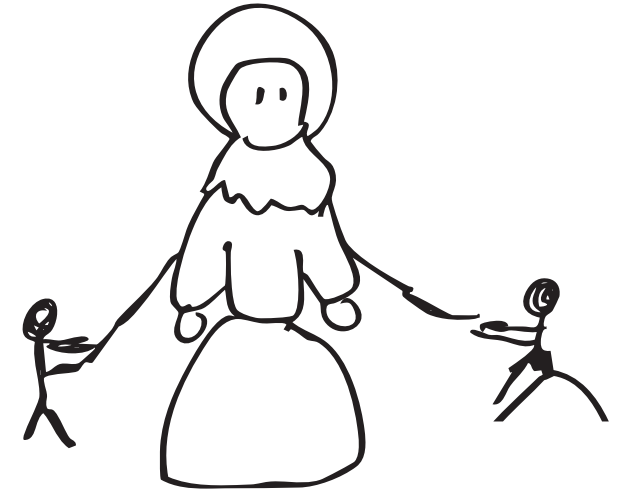
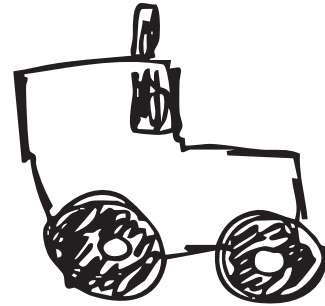
In dit deel gaven we onszelf de volgende beperking: een illustratie maken van het dorp. Geen grote monumenten of bekende plekken, maar juist de kleine dingen die het dorp z'n eigen karakter geven. Denk aan mensen, feesten of een typisch festival. Daarna vergeleken we onze tekeningen met elkaar, verrassend hoe verschillend én herkenbaar onze blik op het dorp kon zijn

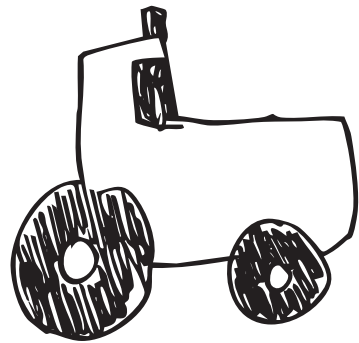
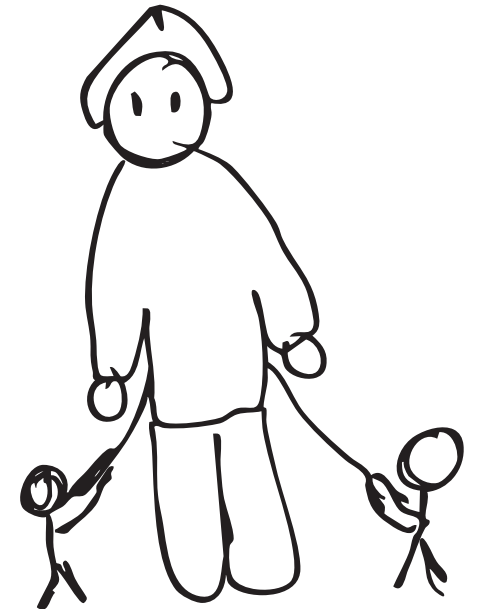
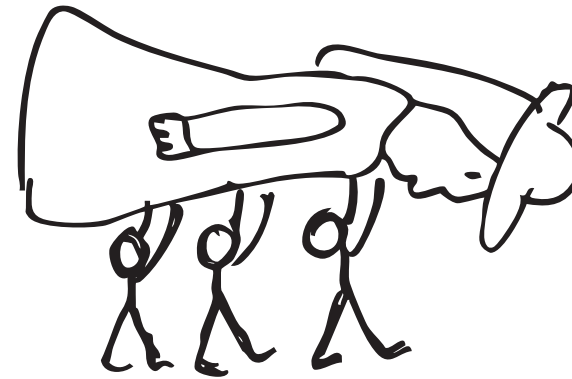

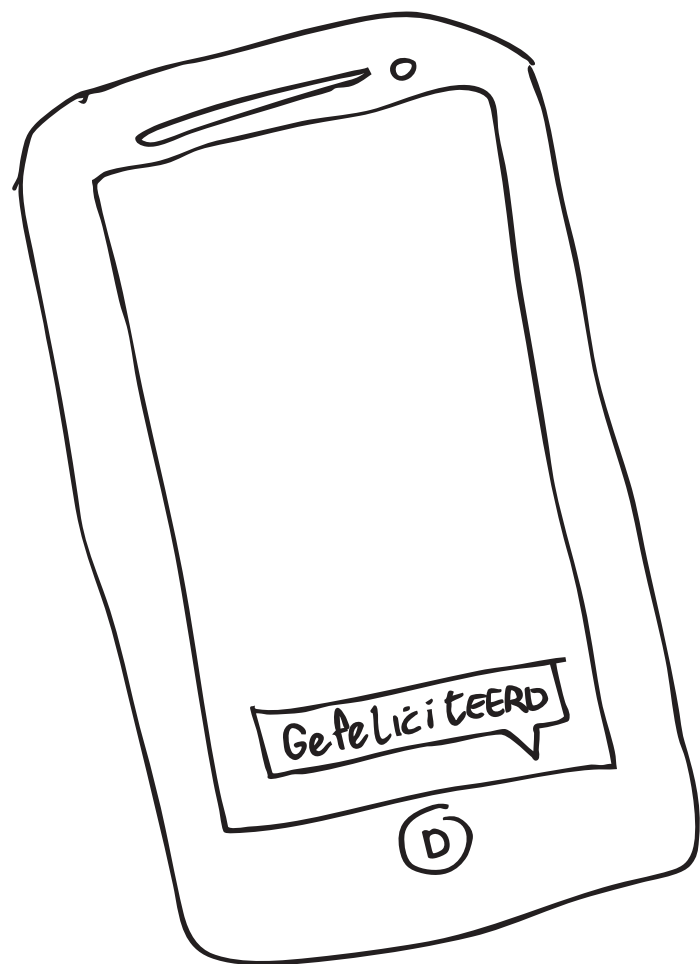
Laten we het nog eens hebben over iets waar elke Belg altijd over klaagt, maar stiekem ook en beetje trots op is: het Belgische weer. Hier duwt de natuur op willekeurige knoppen, lachend met een meteorologische dobbelsteen. Het weer is het favoriete gespreksonderwerp, of het nu bij de kassa, de bakker of met de buurman is. In België is het net zo onvoorspelbaar als charmant, en dat maakt het zo'n dankbaar thema. Typisch Belgisch weer? 's Ochtends met een dikke jas vertrekken, 's middags thuiskomen met zonnebrand, en de dag eindigen in een donderstorm met windkracht zeven. "Laagjes dragen," zeggen ze, maar niemand bedoelt zes lagen die je steeds aan- en uitdoet alsof je een wegerelateerde striptease opvoert. Toch houden de Belgen er veel van. Het geklaag over de regen en het hele onverwachte zonnestraaltje dat iedereen collectief euforisch maakt. We zouden het missen als het altijd mooi weer was. Want wat zouden we anders zeggen tegen de buurman? Wat zou de weerman voorspellen? En waar zouden we toch ook al die mopjes vandaan halen?

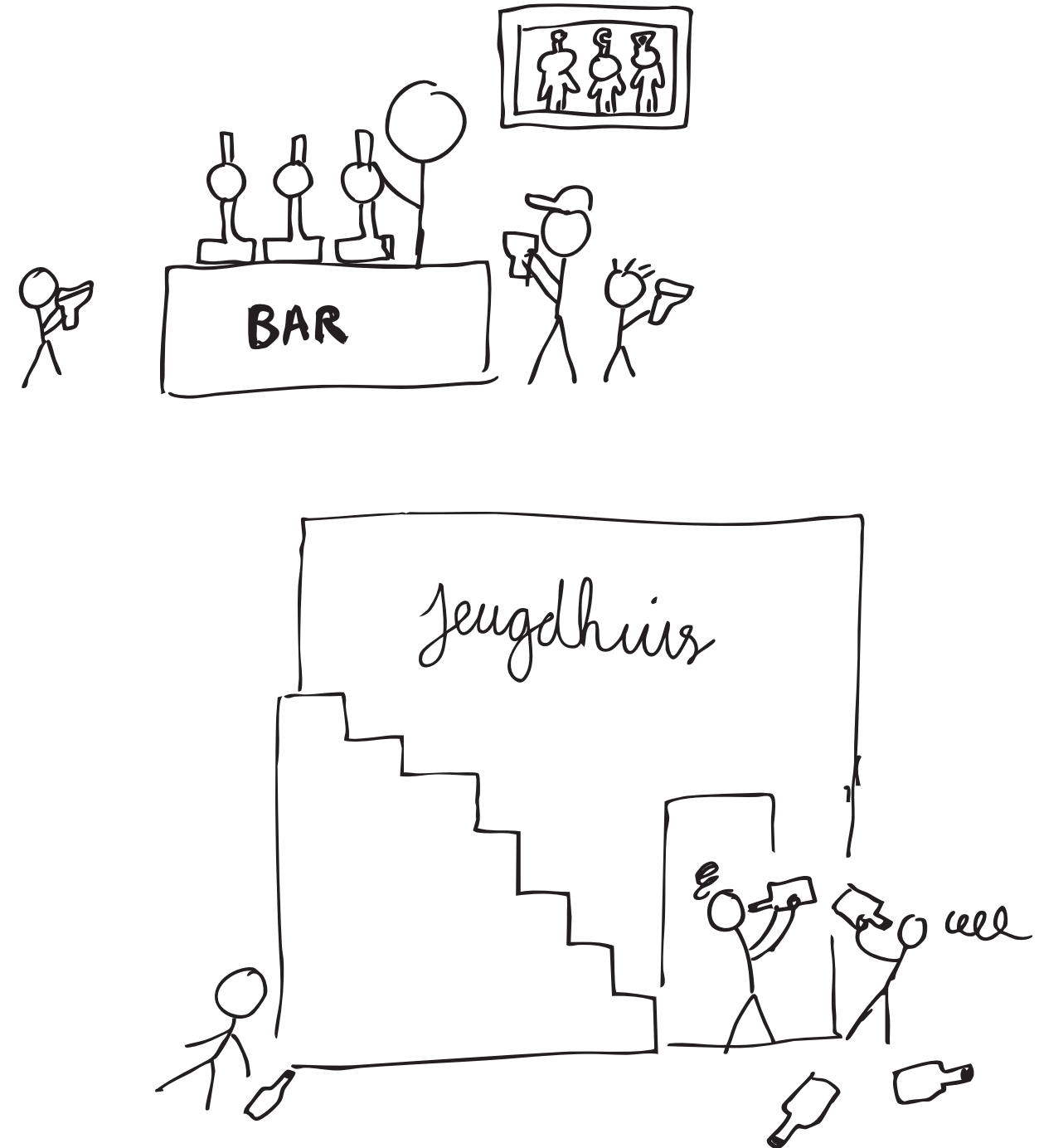
Ik kom niet uit Duffel en kende de Ballonnekesstoet niet, maar toen mijn Belgische vriendin erover begon te vertellen, werd ik nieuwsgierig. In Duffel lopen metershoge reuzen door de straten, gedragen door hard werkende zwetende mensen. De stoet is charmant en heel dorps: kinderen met lampionnen, een fanfare, verklede groepen en kleurrijke tractorwagens. Die reuzen zijn meer dan gewoon poppen; ze hebben namen en verhalen. Mensen groeien ermee op en zwaaien alsof het oude vrienden zijn. Het voelt warm en verbonden. Veel Belgische dorpen hebben van zulke tradities, misschien onbekend buiten, maar voor de bewoners een belangrijk jaarlijks moment. Niet groots, maar dichtbij en betekenisvol. De reuzen in Duffel zijn het hart van de stoet, een stukje dorp waar iedereen trots op is. En elk dorp heeft dus ook zo zijn eigen reuzen.

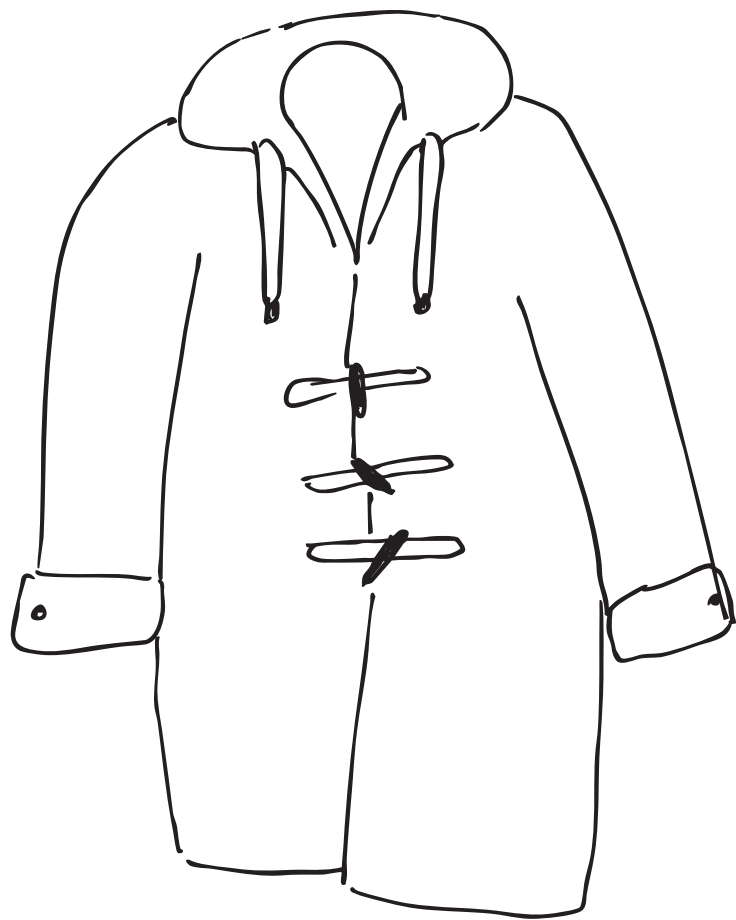

Als Nederlander ben ik wel wat gewend qua verjaardagen: kringverjaardagen, koffie met taart, iedereen feliciteert iedereen, alles keurig georganiseerd. Maar bij de verjaardag van de zus van mijn Belgische vriendin had ik echt een cultuurschok. Geen kring, geen uitgebreide felicitaties. Wat me opviel: Belgen vieren het feest vaak s'avond. Geen namiddag met filterkoffie en spritsen, maar pintjes, cava, soms een bak Duvel en een rijk gevulde tafel met veel lekkers. Geen "wie wil er nog koffie?" maar eerder "wie nog een wijntje?" Wat ik charmant vind: in België feliciteer je niet zomaar automatisch iedereen. In Nederland is het bijna onbeleefd om niet iedereen te groeten, maar in België zeg je gewoon "proficiat" tegen de jarige, geef je een kus of hand, en klaar.

Als Nederlander was ik eerst verbaasd over het Vlaamse jeugdhuis. Niet zo netjes of strak als bij ons, maar juist een beetje rommelig, met goedkope pinten, oude banken en muren vol posters. Ook al waren er niet veel mensen die dag, ik zag het potentieel. Ik denk dat het jeugdhuis een fijne plek is voor jongeren om samen te komen zonder dat volwassenen alles bepalen. Dat vind ik fascinerend, want zo leren ze dus het organiseren, samenwerken en een verantwoordelijkheidsgevoel. Zij beslissen wat er gebeurt, welke evenementen er zijn, en wie er draait, wanneer het opent en wie de sleutel heeft. Geen professionele begeleider, en juist daardoor werkt het, omdat het van hén is. Het is geen plek om alleen te drinken of dansen, maar vooral om samen te zijn. Je ontmoet er mensen met dezelfde muzieksmaak, gekke plannen, of gewoon jongeren die willen hangen zonder dat er iemand over je schouder meekijkt. Wat me opviel: deze plek wordt volledig gerund door jongeren, met veel liefde en overtuiging, ook al oogt het soms chaotisch.

In Nederland noemen we het dus de houtje-touwtjejas: erg simpel, een jas met knopen en een touwtje. Officieel heet hij dus een duffelcoat, en dat klinkt meteen wat serieuzer. De duffelcoat is de trots van Duffel, zelfs met een standbeeld. Belgen zijn niet zo nationalistisch, dus halen ze het uit zulke kleine dingen. Elke Duffelaar zou zich omdraaien in z'n graf als ze hoorden dat wij het houtje-touwtjejas noemen. Niet alleen oude leraren of scouts dragen hem; ook David Bowie, Benedict Cumberbatch en Paddington droegen 'm. Winston Churchill droeg hem tijdens WOII, als je een oorlog wint in zo'n jas, mag hij in de eregalerij. De duffelcoat is praktisch en iconisch. Geen modegril, maar warm, degelijk en tijdloos, net als degene die hem dragen.

Ik ben nog nooit op Touche in de Bouche geweest, maar de verhalen spreken boekdelen. Het klinkt als zo'n avond waar je eerst denkt: "Waar ben ik beland?" en eindigt met een hese stem, modderschoenen en vlaamse friet in je hand. In Duffel is dit niet zomaar een fuif het is dé avond van het jaar. Rond Pasen, in een wei, onder een gigantische tent: dit wordt serieus aangepakt. Dus het is meer dan een leuk feestje. Mensen plannen er hun vakantie omheen, vriendengroepen blokkeren maanden op voorhand hun agenda, en iedereen in Duffel kent wel iemand die nostalgisch wordt van "hun eerste Touche". Typisch Belgisch ook, die tentenfuiven. In Nederland zie je dat minder, daar regel je sneller een zaaltje of een vergunning. Maar hier? Je zet een tent in een veld, hangt licht op, zet een bar neer en het feest kan beginnen.

Mini
museum

(1)

(2)

(3)

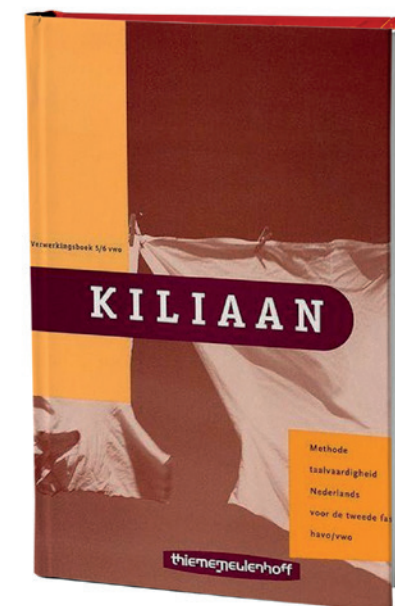
(4)

(5)

(6)

(7)

Duffelcoat chocolaatjes

(1)

De link tussen de duffelcoat en Duffel is geen toeval. De stof waarvan deze bekende jas oorspronkelijk werd gemaakt, een stevige, dikke wol werd eeuwen geleden dus geproduceerd in het dorp. “Duffel” werd een begrip in de textielhandel, en het woord reisde mee met de stof zelf. Britten maakten er jassen van, het leger nam het over, en zo kreeg het kleine Vlaamse Duffel wereld faam zonder dat de meeste mensen zelfs wisten waar het lag. Toen ik in Duffel een bonbon vond in de vorm van een mini-duffelcoat, vond ik dat zó geestig én gepast dat ik hem ook meteen meenam naar huis, nou ja, één om te bewaren en eentje om op te eten natuurlijk.

Afmetingen: ± 4 x 3 x 2 cm
Materiaal: melkchocolade

Den Duffeleir (2)

België en bier, het is bijna cultureel erfgoed. In Duffel wordt dan ook Den Duffeleir gebrouwen, een blond streekbier met een stevige smaak en een knipoog naar het lokale dialect. De naam alleen al maakt het bier tot een stukje identiteit in een flesje. Het wordt gebrouwen in beperkte oplage en vaak geschonken op lokale evenementen. Wat me daardoor opviel, is hoe belangrijk bier is in België, niet zomaar iets om te drinken, maar echt een sociaal en cultureel bind-middel. Elk dorp heeft zijn eigen recept, zijn eigen glas, zijn eigen verhaal. Den Duffeleir is dus meer dan een biertje, het is Duffel in een vloeibare vorm.

Afmetingen: fles van 33 cl
Materiaal: glas, kroonkurk, bier

Fiets en wandelroutes (3)

Duffel ligt tussen een rivier en veel groen, en dat zie je meteen als je er loopt. De Nete slingert door het landschap, er zijn veel natuurgebieden, tragere wegen, oude spoorlijnen en ja, een heleboel wielrenners. Deze wandel en fietskaart toont hoe het dorp zichzelf op de kaart zet als groene ontsnapping tussen Antwerpen en Mechelen. Wat mij als Nederlandse opviel is hoe vanzelfsprekend het hier is om even de fiets op te springen voor een klein tochtje langs kastelen, vaarten en oude forten. De routes zijn goed aangeduid en de natuur is verrassend stil. Deze kaart is een symbool voor al dat groen dat in Duffel leeft, op de paden, in het landschap.

Afmetingen: ± 60 x 42 cm
Materiaal: geplastificeerd papier

Film ticket (4) cinema plaza

Cinema Plaza is een cinemazaal in het centrum van Duffel, prachtig gerenoveerd en nog steeds actief als cultuurhuis. Het gebouw dateert uit de 20ste eeuw, en ademt nog steeds de sfeer van een tijd waarin een bezoek aan de bioscoop echt nog een avondje uit was. Met zijn mooie art-deco-elementen, houten interieur en kleine bar is het eerder een beleving dan een gebouw. Ik hield mijn ticket bij van de film die ik er zag, deels uit nostalgie, deels omdat ik het gebouw écht bijzonder vond. Het ticket is een tastbare herinnering aan een plek waar geschiedenis en hedendaags leven elkaar ontmoeten.

Afmetingen: $\pm 7 \times 5$ cm
Materiaal: Gedrukt karton

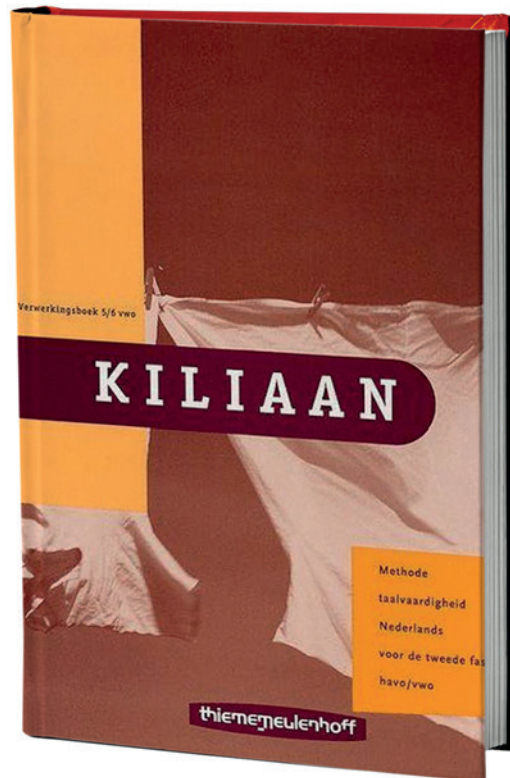
Tomaten uit de tomatenautomaat (5)

In Duffel staat er een tomatenautomaat. Dat is een automaat waar je mooie rode tomaten uit kan halen. Dat vond ik zó Belgisch het gemak van een automaat gecombineerd met de trots van lokale teelt. Je gooit er wat muntstukken in, een deurtje schuift open, en voilà: tomaten. Recht van de boer, geen supermarkt aan te pas. Wat me aantrok was het idee dat technologie en landbouw elkaar hier ontmoeten op een bijna poëtische manier. Deze automaat is een soort mini-markt, open 24/7, en ik vond het doosje tomaten te leuk om níét mee te nemen als herrinering.

Afmetingen: ± 7 x 5 cm
Materiaal: Gedrukt karton

Woordenboek (4) van Killiaan

Joannes Kiliaan, geboren in Duffel, en een bekende taalwetenschapper, letterzetter en de maker van het eerste Nederlands-Latijn woordenboek. Hij werkte in de bekende Plantijnse drukkerij in Antwerpen en had een immense invloed op de ontwikkeling van de Nederlandse taal. Als grafisch vormgever kon ik dit boek niet laten liggen. Het is een nieuwere versie van zijn eerste uitgave die toen prachtig gezet was in oude letters, met verklaringen en ook etymologie. Wat ik zo sterk vind, is hoe een dorp als Duffel plots verbonden is met de wortels van onze taal. Een reminder dat taal, typografie en cultuur vaak samenkomen in onverwachte hoeken van de geschiedenis.

Afmetingen: ± 21 x 14 x 3 cm
Materiaal: papier, hardcover

Chiro emblemen (7)

De Chiro is de grootste jeugdbeweging van Vlaanderen, en in Duffel is ze springlevend. Ik verzamelde enkele emblemen van lokale Chirogroepen: kleurrijk, speels, en telkens anders vorm-gegeven. De emblemen worden op truien of jassen genaaid en geven een gevoel van samen- horigheid en traditie. Wat mij als Nederlandse verbaasde, is hoe serieus het hier genomen wordt. Chiro is niet zomaar iets om op zondag-ochtend te doen, het is dan ook meer een manier van leven. De emblemen zijn klein, maar vertellen verhalen over kampen, groepsgevoel en jeugd die buiten speelt en samen opgroeit.

Afmetingen: ± 6 x 6 cm per embleem
Materiaal: geborduurde stof

Toen we aan dit boek begonnen, dachten we vooral: “We gaan elkaar een beetje plagen, lachen met clichés, en ondertussen de cultuur van onze dorpen ontrafelen.” Maar wat begon als een geinig project met wegwerpcamera’s, notitieboekjes en veel koffie, werd eigenlijk een soort culturele ontdekkingsreis. Niet alleen door elkaars dorpen, maar ook door elkaars kleine gewoontes en grote misverstanden.

Mijn tijd in Schijndel was, eerlijk is eerlijk, totaal anders dan ik verwacht had. Geen “New Kids”-taferelen, geen scooters die in brand staan, geen brullende Brabanders in trainingspakken. In plaats daarvan: strak gemaaide voortuinen, mensen die vriendelijk zijn, en een soort georganiseerde rust die bijna onwerkelijk aanvoelt. Alles leek geregeld, gepland en doordacht. En ondanks mijn aanvankelijke verwarring... voelde ik me er verrassend snel thuis.

Voor Kris in Duffel was het nog even schakelen. De structuur verdween, de logica ontspoorde, en ineens bevond ze zich in een wereld waar mensen elkaar op straat aanknikken in plaats van luid “HO!” te roepen, waar afspraken suggesties zijn, en waar niemand écht weet wanneer iets af is, maar het komt “wel in orde”.

Ze had tijd nodig. Maar ik zag het gebeuren: stilletjes begon ze die rommelige charme te waarderen. Het feit dat iedereen elkaar kent (of denkt te kennen), de chaos van een dorpsleven,

De meeste vooroordelen die ze had over Duffel bleken waar. Behalve dat ene over “iedereen is hier katholiek”... Er staan wel een tweetal kerken in Duffel, maar die worden vandaag de dag niet meer zo actief gebruikt.

Wat we vooral geleerd hebben? Dat cultuur niet in musea zit, maar dat je die terugvindt in de alledaagse dingen van een simpel boerendorp. In een scheef bankje op het voetbalveld. In buurtfeestjes en in hoe mensen ‘goeiendag’ zeggen (of gewoon knikken, afhankelijk van de windrichting). Het zit hem echt in die kleine simpele alledaagse dingen.

Hopelijk helpt dit om je toch een beetje thuis te laten voelen. Aan welke kant van de grens je ook beland.

Nawoord van lebe

Colofon

Dit boek werd ontworpen en geproduceerd door Iebe
Torfs en Kris Merks

Typografie: Neue Haas Grotesk, Recoleta

Papier: Plato uncoated, 160 gram

Druk: Reproduct, Voskenslaan 372, 9000 Gent

Uitgever: Luca School of Arts, gevestigd op het
Alexianenplein 1, 9000 Gent

Beeldmateriaal: Kris Merks & Iebe Torfs

Redactieteam: Kris Merks & Iebe Torfs

Omslagontwerp: Kris Merks & Iebe Torfs

Boekontwerp: Kris Merks & Iebe Torfs

ISBN 978-3-16-148410-0

Voor meer informatie over de dorpen bezoek
meierijstad.nl en duffel.be

Dit is de eerste editie, uitgegeven in 2025.

©2025 by Iebe Torfs and Kris Merks.
All rights reserved

